

**PROJEKTO
„LITUANISTINIO ŠVIETIMO IŠEIVIJOJE IR TREMTYJE MUZIEJUS“
ATASKAITA
2011-2013 M.M.**

2011 metais buvo parengtas projektas „Lituanistinis švietimas išeivijoje ir tremtyje“. Projektas įgyvendinamas kartu su pasaulio lietuvių bendruomenėmis, lituanistinėmis mokyklėlėmis, prisidedant Vilniaus lietuvių namų mokytojams ir mokiniam. Ekspozicijai kurti buvo skirti stendai mokyklos muziejaus patalpose.

2011 m. gegužės mėnesį parengtas ir išsiųstas „Kreipimasis į užsienio lietuvių bendruomenes, lituanistinių mokyklų bendruomenes informuojant apie lituanistinio švietimo užsienyje muziejaus kūrimą“. Taip pat šis kreipimasis paskelbtas mokyklos internetiniame puslapyje.

Per dvejus projekto metus surinkti eksponatai iš Šv.Kazimiero mokyklos Klivlende (JAV), Krymo sekmadieninės lituanistinės mokyklos Ukrainoje, Sankt Peterburgo lituanistinės sekmadieninės mokyklos Rusijoje, Rygos lietuvių vidurinės mokyklos Latvijoje, 4 vėjų lietuviškos mokyklos (Airija), Parapijos sekmadieninės mokyklos Melburne (Australija), Vasario 16-osios gimnazijos Hiutenfelde (Vokietija), Toronto Maironio mokyklos (JAV), Punsko Kovo 11-osios licejaus (Lenkija), Vokietijos lietuvių bendruomenės Kelno ir Bonos apylinkės sekmadieninės „Nemunėlio“ lituanistinės mokyklos, Simferopolio sekmadieninės lituanistinės mokyklos Ukrainoje, Stokholmo Saulės mokyklos Švedijoje. Kai kurie eksponatai liudija apie mokyklų kūrimosi pradžia (nuotraukos ir aprašymas), kiti eksponatai - mokyklų simbolika ir leidiniai. Taip pat ekspozicijoje atsirado kasmetinio lituanistinių mokyklų mokytojų festivalio „Draugystės tiltas“ nuotraukos. Visi eksponatai vertingi. Ypač asmeniniai Vytauto Žemkalnio, dirbusio Eichteto (Vokietija, persikėlėlių stovykla) lietuvių gimnazijoje mokytoju, darbo dokumentai (padovanojo sūnus Gabrielius Žemkalnis, 2012 m.) bei Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Reginos Narušienės mokslo knygos, iš kurių ji mokėsi 1944 m. persikėlėlių stovykloje.

2012 metais dalis mokyklos muziejaus eksponatų buvo suskaitmeninta ir patalpinta mokyklos internetiniame puslapyje:

http://www.lietuviunamai.vilnius.lm.lt/index_files/muziejus.htm

Apie mokyklos muziejų ir išskirtinę ekspoziciją „Lituanistinis švietimas išeivijoje ir tremtyje“ buvo rašoma informaciniame leidinyje „Švietimo naujienos“ 2013/5 (327) straipsnyje „Muziejus - tarsi atminties aruodas“.

2011-2012 metais muziejuje lankėsi beveik 300 mokinių iš užsienio lietuviškų mokyklų ir Lietuvos ugdymo įstaigų. Tai mokyklos svečiai, stovyklautojai, renginių dalyviai. Kas kartą jiems muziejaus ekspozicijas pristatydavo mokyklos mokytojai V.Vileitienė su V.Švėgžda arba Užsienio lietuvių švietimo centro vyr. metodininkė I.Mickutė. Vilniaus lietuvių namų naujai atvykusiems mokiniams ir pradinių klasių mokiniams kasmet čia pravedamos istorijos pamokos. Praveisti 9 užsiėmimai.

2013 metais buvo nuplanuota atnaujinti projektą ir papildyti „Lituanistinio švietimo išeivijoje ir tremtyje“ ekspoziciją. Pradėta rinkti informacija apie žymius lietuvių išeivius dirbusius lituanistiniame švietime (plačiąja prasme), lituanistinėse mokyklėlėse, lietuvių bendruomenėse ar lietuvių etnokultūros srityje. Indianapolio Lituanistinės mokyklos direktorė pristatė Raimondą Balčiūnienę, šokių mokytoją, vaikų šokių kolektyvo „Trepšiukas“ ir suaugusiųjų kolektyvo „Vijūnas“ vadovę, JAV Švietimo Tarybos „Gintarinio obuoliuko“ premijos kandidatę. Taip pat gavome knygų ir surinktų įvairių laikraščių iškarpų iš Šveicarijos lietuvių šviesuolės – Danutės Bayard.

Išvados.

1. Parengta ekspozicija supažindina su lietuviškų mokyklų užsienyje veikla, jų reikšmingumu puoselėjant ir saugant lietuviybę. Ateityje puoselėjant pradėtą ekspoziciją, reikėtų kurti sistemą (pvz. užsienio lietuviškas mokyklas pristatyti pagal šalis, skaitlingumą, veiklos trukmę ar panašiai).
2. Vilniaus lietuvių namų mokiniai ir kiti muziejaus lankytojai supažindinti su atskirų mokyklų kūrimosi pradžia ir dabartine veikla. Tačiau per projekto įgyvendinimo laikotarpį nesukurtos edukacinės programos muziejaus lankytojams, kurias reikėtų parengti.
3. Surinkta ir suskaitmeninta medžiaga gali naudotis interneto lankytojai. Tačiau projektas neturėjo finansavimo šaltinių, todėl muziejaus eksponatai buvo renkami ir skaitmeninami mokyklos lėšomis. Trūkstant lėšų, dar didelė dalis eksponatų nėra suskaitmeninti.
4. Atlikti muziejaus viešinimo darbai internete ir pedagoginėje spaudoje.